

NIEUWSBRIEF

Nummer 13, Maart 2014

Inhoud nieuwsbrief

- Media
- Casuïstiek
- Analyseren van drugsmonsters
- Documenten en publicaties Rijksoverheid
- Stand van zaken drugsmarkten
- Publicaties

Media

Drugs steeds vaker via internet verkocht

In de afgelopen maanden werd in verschillende nieuwsberichten een toename van online drugsaanschaf gesignaleerd. Ook in het buitenland is deze trend zichtbaar. In het wetenschappelijke tijdschrift *Addiction* verscheen een artikel over de online drugswinkel Silkroad (zie hieronder bij Publicaties), ook in Nederland een populaire site. In Nederland worden de gangbare drugs – cannabis, amfetamine, ecstasy of cocaïne – minder vaak via internet aangeschaft. De drugs die wel via internet worden besteld zijn de Nieuwe Psychoactieve Stoffen (NPS). Een mogelijke verklaring hiervoor is dat de gangbare drugs in Nederland op straat relatief makkelijk te krijgen zijn en daarbij doorgaans goedkoper dan op internet.

Rapport Drugsdoden UK

Onlangs verscheen [het Annual Report 2013 on Drug-related deaths in the UK](#). In het Verenigd Koninkrijk wordt onder andere een lichte stijging in ecstasydoden gesignaleerd, een beeld dat overeenkomt met de stijging in ecstasy gerelateerde incidenten die in Nederland ook wordt gezien. Wat verder opvalt is het hoge aantal opiaatdoden (~600 in 2012). Ruim 1 op de 3 drugsdoden in het Verenigd Koninkrijk was onder invloed van heroïne of morfine.

Pubers en uitgaan

Op 11 februari verscheen het boek 'Pubers en uitgaan. De kicks, de risico's en de uitdagingen voor opvoeders'. *Pubers en uitgaan* biedt ouders en andere opvoeders handvatten voor de 'uitgaansopvoeding'. Het boek laat zien hoe het uitgaansleven in de afgelopen decennia is veranderd. Door de toename van welvaart en vrije tijd is het uitgaansleven enorm uitgedijd. Het is een industrie van groot economisch belang geworden. Dat zorgt niet alleen voor vertier, maar ook voor risico's. Niet alleen de risico's op het gebied van alcohol, drugs en tabak komen aan bod. Voor ouders zijn vragen over geweld, seks, slaap en verkeer immers ook aan de orde als hun kind uitgaat.

Handreiking Gezonde Gemeente uitgebreid met thema drugs

De Handreiking Gezonde Gemeente wordt uitgebracht door het [Loketgezondleven.nl](#) van het RIVM. De Handreiking biedt handvatten bij het opstellen van beleidsnota omtrent vijf gezondheidsthema's: roken, overgewicht, depressie, alcohol, seksuele gezondheid en letsel. In februari is de handreiking uitgebreid met het thema drugs. Professionals lezen er welke mogelijkheden er zijn om schade door drugsgebruik te voorkomen en te beperken. Er is aandacht voor middelenbeleid op scholen, coffeeshopbeleid, voorlichting aan risicogroepen, ouders en andere opvoeders en voor het signaleren van schadelijk drugsgebruik. Het themadeel

drugs is samengesteld door het Trimbos-instituut in samenwerking met gemeenten, verslavingszorg en het RIVM Centrum Gezond Leven.

Casuïstiek: Vreemd gedrag en agitatie door NPS verkregen via internet

Casus gemeld door ambulancedienst

Jongedame, circa 20j, door moeder met vreemd gedrag in bed aangetroffen. Eerst euforisch lief en hallucinerend, daarna gillend onrustig en geagiteerd. Ambulance gebeld.

Onderzoek ter plaatse

A: vrij;

B: sufficient sat 99%;

C: sufficient pols 120 sinustachycardie;

D: alert Gluc 7.1.

EMV 464. T 39

Onderzoek leidt tot nog grotere onrust. Onhandelbaar, maakt een hevige trip door.

Heteroanamnese met vader: gaat 3 keer per jaar naar dancefeesten waar ze XTC gebruikt, zonder problemen. Gezond. Gebruikt geen medicijnen. Drinkt nooit alcohol. Rookt niet. Nu via internet zakjes poeder besteld, ouders dachten dat dit "vitaminen/pep-middel" was. Verkregen online via "Drsmart Refor" voor een bedrag van 77,75 Euro.

Thuis aangetroffen:

- 2C-E (2,5-dimethoxy-4-ethylphenethylamine): leeg zakje 100mg.

- 4-FA (4-fluoroamfetamine): 2x 1gr zakje met nog poeder erin.

Onduidelijke hoeveel patiënte heeft genomen.

Patiënte is naar SEH vervoerd waar sedatie plaatsvond. Opname IC: intubatie en observatie. Na enkele uren stop sedatie; pt wordt wakker; opdracht uitvoerend; detubatie. Ontslag naar huis

NPS

2C-E en 4-FA behoren beide tot de zogenaamde nieuwe psychoactieve middelen (NPS), of ook wel designer drugs of research chemicals genoemd.

2C-E is een wit poeder. De effecten zijn vergelijkbaar met 2C-B. Het is vanaf ongeveer 10 mg werkzaam. Bij deze dosering zwak hallucinogeen en licht stimulerend. Bij hogere doseringen (vanaf 20 mg) treden sterkere hallucinogene effecten op. De effecten duren ongeveer 4-8 uur.

4-FA wordt ook wel 4-FMP of 4-Fluor genoemd. Het is net als amfetamine een wit poeder, maar komt ook voor in tabletten. Het is een stimulerend middel. Het effect van 4-FA zit tussen dat van amfetamine en MDMA in. Gebruikers geven aan meer energie te hebben en minder hongergevoel, ze ervaren een euforische stemming en men heeft de neiging om veel te praten. Vaak heeft de gebruiker last van bruxisme. Een gemiddelde dosering ligt rond de 100 mg.

Analyseren van drugsmonsters: waardevolle toegevoegde informatie bij drugsincidenten

Indien een patiënt met een ernstig drugs gerelateerd incident nog wat van de drug die hij heeft gebruikt over heeft en bereid is om dit af te staan, kan dit via het DIMS systeem getest worden. Neem hiervoor contact op met een medewerker van het DIMS via het nummer 06-51395407 en hij zal uitleggen hoe het monster verstuurd kan worden. Registreer het incident zoals gebruikelijk op onze website en geef duidelijk aan wat de symptomen zijn. Vermeld vervolgens bij de opmerkingen dat een monster ter analyse is opgestuurd en om

welke stof het mogelijk zou gaan. De uitslag van de analyse kan op deze manier gekoppeld worden aan het incident en levert zeer waardevolle informatie over de mogelijke oorzaken van het incident. Uiteraard wordt de uitslag ook aan de melder teruggekoppeld.

Documenten en publicaties Rijksoverheid

Er is een **wijziging aangebracht in het wetsvoorstel Wegenverkeerswet 1994**. Hierdoor wordt de aanpak van het rijden onder invloed van drugs verbeterd. Er wordt gebruik gemaakt van een nieuwe systematiek van grenswaarden bij enkelvoudig gebruik en nullimieten bij gecombineerd gebruik van drugs of alcohol en psychoactieve geneesmiddelen. Voor iedere drug zal afzonderlijk een nullimiet worden bepaald. Die nullimiet zal voor iedere drug als voor alcohol gelijk zijn aan de laagst meetbare hoeveelheid van die stof die niet op natuurlijke wijze in het bloed aanwezig kan zijn. Download [hier](#) de volledige nota.

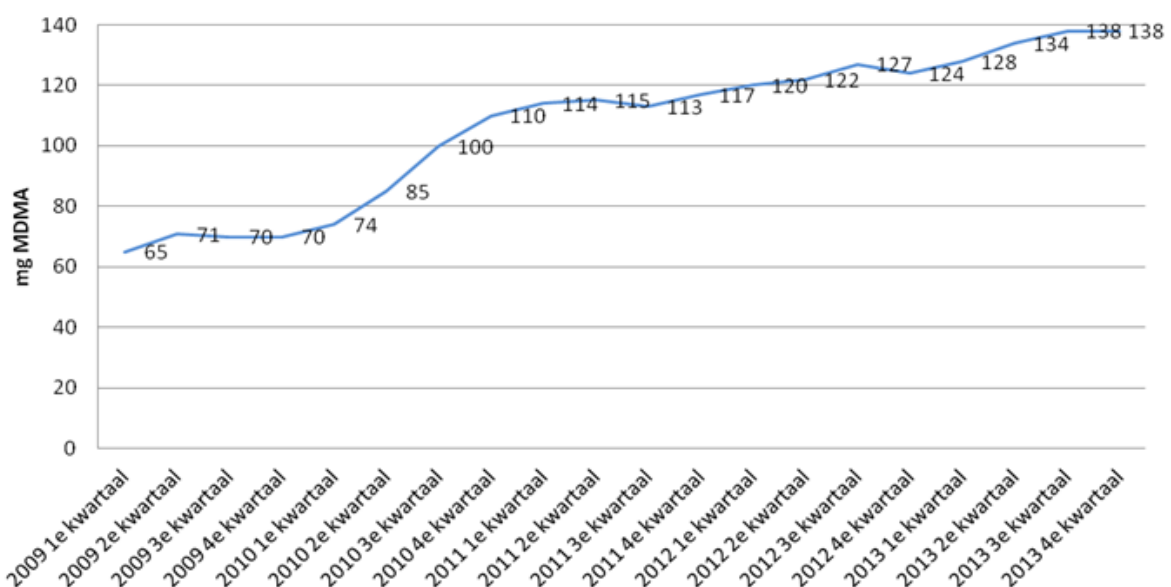
De stof gamma-butyrolacton (GBL) dient als grondstof voor GHB en wordt soms verkocht en gebruikt als GHB. **De nieuwe quick scan GBL**, uitgevoerd door het Coördinatiepunt Assessment en Monitoring nieuwe drugs (CAM), geeft aan dat er weliswaar problemen rond het gebruik van GBL bekend zijn, maar dat dat de huidige signalen er op wijzen dat het gebruik slechts op beperkte schaal voorkomt. Daarom is er vooralsnog geen sprake is van een omvangrijk volksgezondheidsprobleem. Staatssecretaris van Rijn neemt het advies van het CAM over om het gebruik van GBL, de samenhangende gezondheidsproblematiek en de oneigenlijke handel in GBL te blijven monitoren gedurende een jaar en dan opnieuw te bekijken of aanvullende actie nodig is. Download [hier](#) de quick scan van GBL door het CAM.

Toename van het aantal drugsslachtoffers op agenda Tweede kamer

Data van de Monitor Drugsincidenten zijn gebruikt bij de beantwoording van Kamervragen over de [toename van het aantal drugsslachtoffers bij ziekenhuizen](#). De gegevens waren ook van belang bij de Kamervragen over het [gebruik van ecstasy onder jongeren](#).

Stand van zaken drugsmarkten

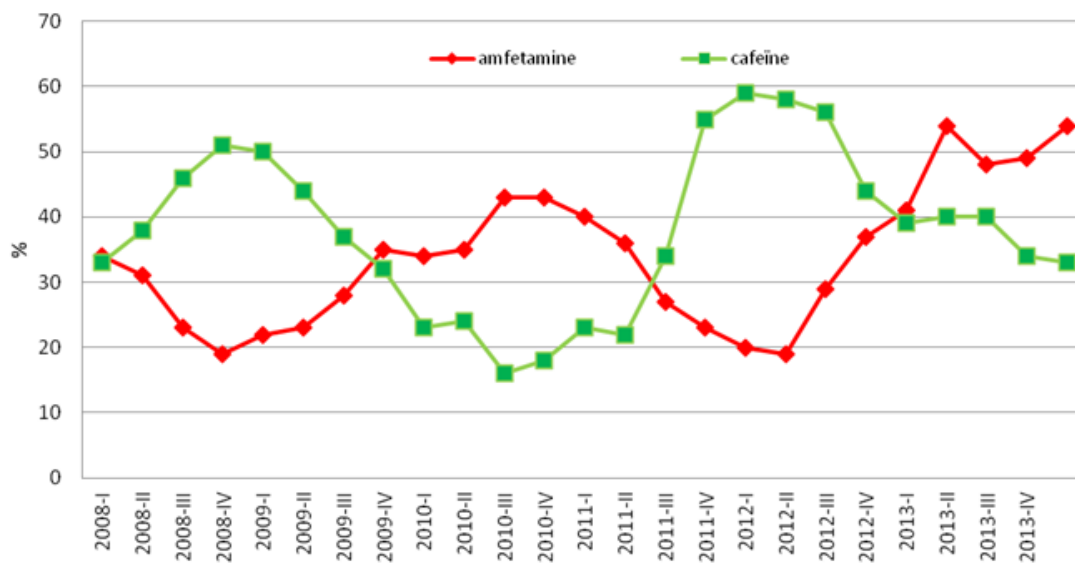
Ecstasy. Het gemiddelde MDMA gehalte in ecstasy tabletten blijft hoog (Figuur 1). Ook worden er bij het DIMS nog af en toe ecstasy tabletten ingeleverd die in plaats van of naast MDMA de stof PMMA bevatten. Het Trimbos-instituut heeft meerdere malen gewaarschuwd voor de risicovolle ecstasy markt. Alertheid is vooral geboden bij symptomen van hyperthermie, tachycardie en bewusteloosheid na het slikken van ecstasy.

Figuur 1: Gemiddelde gehalte MDMA in ecstasy tabletten weergegeven per kwartaal

Amfetamine. Het amfetaminegehalte in amfetamine (speed) poeders schommelt al jaren. Na een dip halverwege 2011 en begin 2012, neemt de zuiverheid na deze tijd weer toe. Op dit moment is de zuiverheid hoog, boven de 50%. De afgelopen weken zijn er bij het DIMS een aantal erg hoog gedoseerde speedpillen ingeleverd met een dosering amfetamine van 70-100 mg per tablet. Aangezien een normale dosering speed rond de 10-20 mg ligt kan bij de inname van deze tabletten zeer snel een overdosering optreden. Wij hebben het MDI en DIMS netwerk over deze situatie ingelicht middels een interne waarschuwing. Een interne waarschuwing is bedoeld om relevante gezondheidsprofessionals te informeren. Er is ingeschat dat waarschuwen van het algemene publiek in deze situatie eerder averechts zal werken. Daarom vragen wij om interne waarschuwingen niet buiten het netwerk te verspreiden.

Sinds 2010 werd er regelmatig **4-methylamfetamine (4-MA)** in speed aangetroffen, wat zowel in Nederland als daarbuiten heeft bijgedragen aan enkele fatale incidenten. In juni 2012 is 4-MA op Lijst I van de Opiumwet geplaatst en sindsdien is er bij het DIMS een afname te zien van deze stof in speedpoeders. Het komt niet meer voor als hoofdstof, het wordt slechts af en toe nog aangetroffen in kleine hoeveelheden.

Figuur 2: Gemiddelde gehalte amfetamine en cafeïne in speedpoeders weergegeven per kwartaal

Cocaïne. De cocaïne poeders op de Nederlandse markt worden steeds sterker. Vorig jaar nam de sterkte toe van 49% naar 58% en in 2013 was het gehalte 65%. Levamisol is nog steeds het belangrijkste versnijdingsmiddel van cocaïne. Een bijwerking van levamisol is een verlaagd aantal granulocyten (agranulocytose). De gemiddelde concentratie levamisol in cocaïne is recent iets gestegen van 8-9% naar 10%. Dit is een relatief lage dosering, zodat de kans om hoge doses levamisol via cocaïne binnen te krijgen klein is bij recreatief gebruik. Een paar maanden geleden zijn twee patiënten met cocaïne geïndiceerde agranulocytose gemeld door het Hagaziekenhuis. In beide gevallen zonder fatale afloop.

Ketamine en LSD. De afgelopen jaren waren zowel de ketamine- als de LSD-markt erg "zuiver". Daarmee wordt bedoeld dat alle ingeleverde monsters ook werkelijk de stoffen ketamine of LSD bevatten.

In 2013 zijn er bij het DIMS echter meerdere ketamine monsters ingeleverd die in plaats van ketamine de stoffen methoxetamine of 4-MEC bevatten. **Methoxetamine** heeft vergelijkbare effecten als ketamine. Het duurt echter langer voordat de effecten opkomen en de effecten houden langer aan. Ook is het potenter dan ketamine waardoor gebruikers al snel een sterker effect hebben dan gewenst. Hierdoor staat verwarring wat vaker op de voorgrond. De effecten van **4-MEC** (4-methyl-N-ethylcathinone) lijken niet op die van ketamine. 4-MEC is een stimulant met een amfetamine-achtige werking. Gebruikers rapporteren uiteenlopende verhalen over dit middel. Een stof die ook enkele keren is aangetroffen in ketamine poeders is PMMA.

LSD papertrips (kleurig bedrukte eetbare stukjes papier) bevatten regelmatig **NBOMe** varianten. Aangezien de effecten van NBOMe net anders zijn dan die van LSD en dus anders kunnen aanvoelen dan men gewend is, is de kans op een bad trip groter. Ook nemen de ongewenste effecten toe als de gebruiker meer dan 1 papertrip

neemt. Over de toxicologische effecten is nog weinig bekend. Wel is bekend dat de dosering van het gewenste effect van NBOME varianten veel kleiner is dan bij LSD.

NPS. Er worden bij het DIMS ook met enige regelmaat nieuwe psychoactieve stoffen (NPS) aangetroffen. De hierboven beschreven middelen methoxetamine, 4-MEC en NBOME varianten zijn daar voorbeelden van. De nieuwe psychoactieve stof die het meest wordt aangeleverd is **4-fluoramfetamine** (4-FA of ook wel 4-FMP genoemd). Het komt voor in poeders en in tabletten. Het effect van 4-FA ligt tussen MDMA en amfetamine in. Bij de MDI zijn enkele (lichte) intoxicaties met 4-FA gemeld. Sinds kort wordt de zuiverheid van ingeleverde 4-FA poeders door het DIMS gemeten. Deze is hoog, met een gemiddelde concentratie van 75%.

Publicaties

Newton et al. **Brief emergency department interventions for youth who use alcohol and other drugs: a systematic review** *Pediatr Emerg Care.* 2013 May;29(5):673-84.

In dit review artikel wordt de effectiviteit van korte interventies op de SEH voor jongeren die alcohol en/of drugs hebben gebruikt bekeken. Er is geen eenduidig resultaat dat deze interventies werken.

Barrat MJ, Ferris JA & Winstock AR. **Use of Silk Road, the online drug marketplace, in the United Kingdom, Australia and the United States.** *Addiction.* 2013 Dec 25. doi: 10.1111/add.12470. [Epub ahead of print]

In deze studie wordt in 3 landen gekeken naar de populariteit van Silkroad, hoe vaak men drugs bestelt via deze online 'winkel' en waarom. In de UK, Australië en de US werd MDMA (ecstasy) het vaakst via internet besteld. Redenen die genoemd werden om wel via SR te kopen waren o.a. meer mogelijkheden en betere kwaliteit. De belangrijkste reden om niet via SR te bestellen was een goede toegang tot drugs zonder internet.

Tallarida CS et al. **Levamisole and cocaine synergism: A prevalent adulterant enhances cocaine's action in vivo.** *Neuropharmacology.* 2014 Apr;79:590-5.

Dit onderzoek laat zien dat de effecten van cocaïne in vivo worden versterkt door het versnijdingsmiddel levamisol. Het laat echter nog niet zien hoe het synergistisch effect precies werkt.

Hofmaier T et al. **Aminorex, a metabolite of the cocaine adulterant levamisole, exerts amphetamine like actions at monoamine transporters.** *Neurochem Int.* 2013 Dec 1 doi: 10.1016/j.neuint.2013.11.010. [Epub ahead of print]

In deze studie wordt aangetoond dat levamisol slechts milde effecten heeft op neurotransmitter niveau, maar dat de metaboliet van levamisol, aminorex, wel psychostimulerend lijkt te werken, vergelijkbaar met amfetamine. Omdat levamisol en aminorex een langere halfwaardetijd hebben dan cocaïne, treden de effecten van deze stoffen pas op nadat cocaïne is uitgewerkt.

Heeft u interessante casussen, informatie of artikelen die te maken hebben met drugs of het herkennen of behandelen van drugsincidenten? Wanneer u deze naar ons opstuurt, verspreiden wij de informatie in het netwerk.

De informatie in deze nieuwsbrief is uitsluitend bestemd voor deelnemers aangesloten bij het netwerk van de Monitor Drugsincidenten. Het is niet toegestaan de informatie openbaar te maken, te kopiëren, te verspreiden of anderszins actie te ondernemen op basis van de informatie.